

Contribuția României la capacitățile militare dezvoltate prin proiectele de Cooperare Structurată Permanentă a Uniunii Europene

Romania's Contribution to the Military Capabilities Developed through the Projects of the European Union's Permanent Structured Cooperation

Mr. conf. univ. Dr. Marius PRICOPİ*

*Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, Sibiu, România
e-mail: pricopi.marius@armyacademy.ro
<https://orcid.org/0009-0008-1869-7084>

Abstract

Cooperarea Structurată Permanentă este o inițiativă de succes prin care Uniunea Europeană dezvoltă capacități militare necesare consolidării dimensiunii europene de securitate și apărare. Utilizând metoda științifică a studiului de caz, prezenta lucrare examinează nivelul de implicare a României în proiectele desfășurate în cadrul instituțional oferit de această Cooperare Structurată Permanentă. Prin contribuția sa la un număr semnificativ de astfel de proiecte, România demonstrează în mod clar capacitatea de a acționa într-un format internațional complex și de a colabora în mod activ cu un număr mare de state participante, susținând astfel întărirea Politicii de Securitate și Apărare Comune a Uniunii Europene. Participarea activă și, în unele cazuri, chiar coordonarea unor asemenea proiecte evidențiază atât nivelul cumulat de profesionalism, cât și expertiza statului român care, prin implicarea în aceste inițiative, contribuie în mod direct la generarea de valoare adăugată în domeniul apărării și securității europene.

The Permanent Structured Cooperation is a successful initiative through which the European Union develops military capabilities necessary for strengthening the European dimension of security and defence. Using the case study as a scientific method, the present paper examines Romania's level of involvement in the projects conducted within the institutional framework provided by this Permanent Structured Cooperation. By contributing to a significant number of such projects, Romania clearly demonstrates its capacity to operate in a complex international format and to actively collaborate with a large number of participating states, supporting in this manner the strengthening of the European Union's Common Security and Defence Policy. The active participation and, in some cases, even the coordination of such projects, highlight both the cumulated level of professionalism and the expertise of the Romanian state, which, through involvement in these initiatives, contributes directly to generating added value in the area of European defence and security.

Cuvinte-cheie:

Cooperarea Structurată Permanentă; Politica de Securitate și Apărare Comună; proiect; România; Uniunea Europeană.

Keywords:

Permanent Structured Cooperation; Common Security and Defence Policy; Project; Romania, European Union.

Info articol

Primit: 10 iulie 2025; Evaluat: 29 august 2025; Acceptat: 10 septembrie 2025; Disponibil online: 3 octombrie 2025

Citare: Pricopi, M. 2025. „Contribuția României la capacitățile militare dezvoltate prin proiectele de Cooperare Structurată Permanentă a Uniunii Europene”. *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”*, 14(3): 94-101. <https://doi.org/10.53477/2065-8281-25-23>

© Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”

Articol cu acces deschis distribuit în conformitate cu termenii și condițiile licenței Creative Commons Attribution ([CC BY-NC-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/))

Într-un context internațional, marcat de schimbări semnificative, Cooperarea Structurată Permanentă (*Permanent Structured Cooperation* – PESCO) reprezintă unul dintre principalele instrumente de cooperare pe care Uniunea Europeană (UE) le are la dispoziție pentru a-și consolida Politica de Securitate și Apărare Comună. Fundamentată pe prevederile articolului 42, alineatul (6) și ale articolului 46 din Tratatul privind Uniunea Europeană ([Uniunea Europeană 2025](#)), PESCO este, de fapt, una dintre inițiativele întreprinse în procesul de consolidare a autonomiei strategice a Uniunii Europene, alături de Fondul European de Apărare, de Planul de Dezvoltare a Capabilității sau de Analiza Coordonată Anuală a Apărării ([European Defence Agency 2025](#)).

În acest cadru instituțional sunt în desfășurare actualmente nu mai puțin de 75 de proiecte de dezvoltare a unor capabilități militare europene, la care participă în mod voluntar 26 din cele 27 de state membre ale UE (Malta este singura excepție) ([Permanent Structured Cooperation 2025a](#)). Cele mai populare proiecte beneficiază chiar și de implicarea unor state terțe, precum Canada, Norvegia și Statele Unite ale Americii ([Permanent Structured Cooperation 2025b](#)).

Deși PESCO beneficiază de o atenție considerabilă în literatura de specialitate, se impune ca și dimensiunea implicării României să fie explorată. În consecință, prezenta lucrare își propune să aducă un plus de cunoaștere cu privire la modul în care România contribuie la obținerea capabilităților militare prin intermediul Cooperării Structurate Permanente.

Studiul literaturii științifice

Încă de la stabilirea sa formală în decembrie 2017, Cooperarea Structurată Permanentă a beneficiat de un interes științific semnificativ. Literatura de specialitate reflectă două direcții importante de cercetare: prima se concentrează asupra cadrului instituțional și de reglementare a PESCO; a doua vizează implicarea semnificativ diferită a statelor membre în proiectele PESCO (în funcție de disponibilitatea, posibilitățile, interesele și prioritățile lor).

Astfel, în ceea ce privește prima direcție de cercetare, merită menționată lucrarea lui Sven Biscop, întrucât analizează modul în care cadrul legal și modalitățile de implementare a PESCO se dovedesc suficiente pentru a îndeplini scopurile sale inițiale; totodată, Biscop oferă recomandări pentru eficientizarea PESCO, cum ar fi: concentrarea pe un obiectiv mai concret, prioritizarea proiectelor relevante din punct de vedere strategic sau stabilirea unor proceduri clare pentru respectarea angajamentelor asumate de statele participante ([Biscop 2020](#)). Apoi, într-o lucrare, publicată de Lorenzo Giuglietti la Colegiul Europei, se argumentează potențialul PESCO de a facilita cooperarea transatlantică, de a întări industria europeană de apărare și de a promova relații îmbunătățite cu Alianța Nord-Atlantică ([Giuglietti 2021](#)). Iar într-un articol științific, scris de Benjamin Martill și Carmen Gebhard, se demonstrează cum conceptul de „diferențiere combinată” a devenit, de fapt, un

răspuns la particularitățile mediului european de apărare; în plus, autorii analizează evoluția acestei diferențieri de-a lungul timpului ([Martill și Gebhard 2023](#), 97-124).

Cu privire la cea de-a doua direcție de cercetare, se remarcă lucrarea scrisă de Karolina Gawron-Tabor și Rafal Willa, în care este realizată o analiză comparativă a implicării statelor membre ale UE în proiectele PESCO; totodată, autorii identifică o serie de factori care influențează nivelul de implicare a țărilor (cum ar fi situația regională a fiecărui stat sau alți factori de natură politică, istorică, geografică) și analizează unele probleme care ar putea împiedica o cooperare militară mai semnificativă între aceste țări ([Gawron-Tabor și Willa 2023](#), 21-46). În cuprinsul unui articol științific, scris de Eva Michaels și Monika Sus se argumentează că, deși au fost înregistrate progrese semnificative, există încă unele diferențe între percepțiile, abordările și obiectivele naționale ale statelor membre cu privire la securitatea și apărarea Uniunii Europene ([Michaels și Sus 2024](#), 384-405).

Referitor la literatura națională de specialitate, merită menționată lucrarea publicată de Ion Anghel, în care este abordată inclusiv implicarea României în proiectele PESCO; potrivit autorului, această implicare în proiecte relevante, într-un cadru financiar multianual, va contribui la dezvoltarea unei viziuni naționale în domeniul cooperării internaționale ([Anghel 2019](#), 139-146). Tematica PESCO mai este discutată și într-un articol științific al lui Dragoș Ilinca; autorul subliniază evoluția PESCO către o platformă de cooperare pentru dezvoltarea capabilităților de apărare, care sprijină astfel îmbunătățirea profilului de securitate și apărare al Uniunii Europene ([Ilinca 2022](#), 7-20).

Metodologia științifică

În elaborarea acestei lucrări, a fost aplicată metodologia științifică a studiului de caz, așa cum a fost detaliată în cartea denumită "Doing Case Study Research" ([Hancock, Algozzine și Lim 2021](#)). Au fost procesate și utilizate date relevante de tip cantitativ, iar apoi, acestea au fost analizate prin metoda statistică (valoare minimă, valoare maximă, medie, mediană, distribuții și variații).

Așadar, întrebarea de cercetare este următoarea: Care este implicarea României în dezvoltarea capabilităților militare ale Uniunii Europene (prin formatul oferit de Cooperarea Structurată Permanentă)?

Corelată cu întrebarea de cercetare, ipoteza științifică este aceasta: există o corelație pozitivă între nivelul contribuției militare specializate și semnificative a României la obținerea capabilităților militare europene și consolidarea profilului său național în cadrul Politicii de Securitate și Apărare Comune.

Rezultate și discuție

Potrivit datelor publicate pe site-ul oficial al PESCO ([Permanent Structured Cooperation 2025b](#)), România este implicată, în prezent, în 18 proiecte PESCO, dintr-un total de 75 (Tabelul nr. 1). Este într-adevăr o performanță, având în vedere

că unele state membre ale UE sunt implicate în doar 3 proiecte PESCO (cum se întâmplă în cazul Danemarcei sau al Slovaciei); pe de altă parte, cele mai mari contribuitoare la aceste inițiative sunt Franța (49 de proiecte), Italia (40 de proiecte) și Germania (33 de proiecte).

TABEL NR. 1

Implicarea României și a celorlalte state membre ale UE în proiectele PESCO

Indicator	Valoare	Observații
Numărul minim de proiecte PESCO în care sunt implicate anumite state membre ale UE	3	Danemarca, Slovacia
Numărul maxim de proiecte PESCO în care este implicat un anumit stat membru al UE	49	Franța
Numărul de proiecte PESCO în care este implicată România	18	Poziția 7 din 26 de state membre ale UE participante la PESCO
Media implicărilor statelor membre ale UE în proiectele PESCO	14,76	Valoarea obținută de România este cu 21,95% mai mare decât media
Mediana implicărilor statelor membre ale UE în proiectele PESCO	12	Valoarea obținută de România este cu 50% mai mare decât mediana

Sursa: Analiza realizată de autor, pe baza datelor disponibile pe site-ul oficial al PESCO ([Permanent Structured Cooperation 2025b](#))

După cum se poate remarca în Tabelul nr. 1, în medie, statele membre ale UE se implică în aproximativ 14,76 proiecte PESCO; dar considerând diferențele majore care există în acest sens între țările participante, mai utilă de evidențiat decât media este mediana acestor implicări, a cărei valoare este de 12. Astfel, valoarea obținută de România este mai mare și decât valoarea medie (cu 21,95%), și decât valoarea mediană (cu 50%).

O altă observație este că, printre cele 18 proiecte în care România este implicată, se regăsesc, de asemenea, și cele 2 care beneficiază de cea mai mare recunoaștere și susținere în cadrul PESCO; primul este proiectul „Rețeaua de Huburi Logistice din Europa și Sprijin pentru Operații”, care beneficiază de participarea a 20 de state, inclusiv Canada, și care este coordonat de Cipru, Franța și Germania; cel de-al doilea este proiectul „Mobilitate Militară”, la care participă nu mai puțin de 28 de state, inclusiv Canada, Norvegia și Statele Unite ale Americii și care este coordonat de Țările de Jos ([Permanent Structured Cooperation 2025b](#)).

Alte observații rezultă și din clasificarea pe domenii de cooperare a celor 18 proiecte PESCO în care România este implicată (Figura 1). Pentru a respecta coerența și rigoarea metodologică, cele 7 domenii utilizate în clasificare sunt cele menționate pe site-ul oficial al PESCO ([Permanent Structured Cooperation 2025b](#)). De asemenea, în plus față de implicarea României, graficul evidențiază și o implicare echilibrată, prin care se înțelege o distribuție ipotetic egală a celor 18 proiecte pe cele 7 domenii (cu o medie rezultată de 2,57 proiecte pe domeniu).

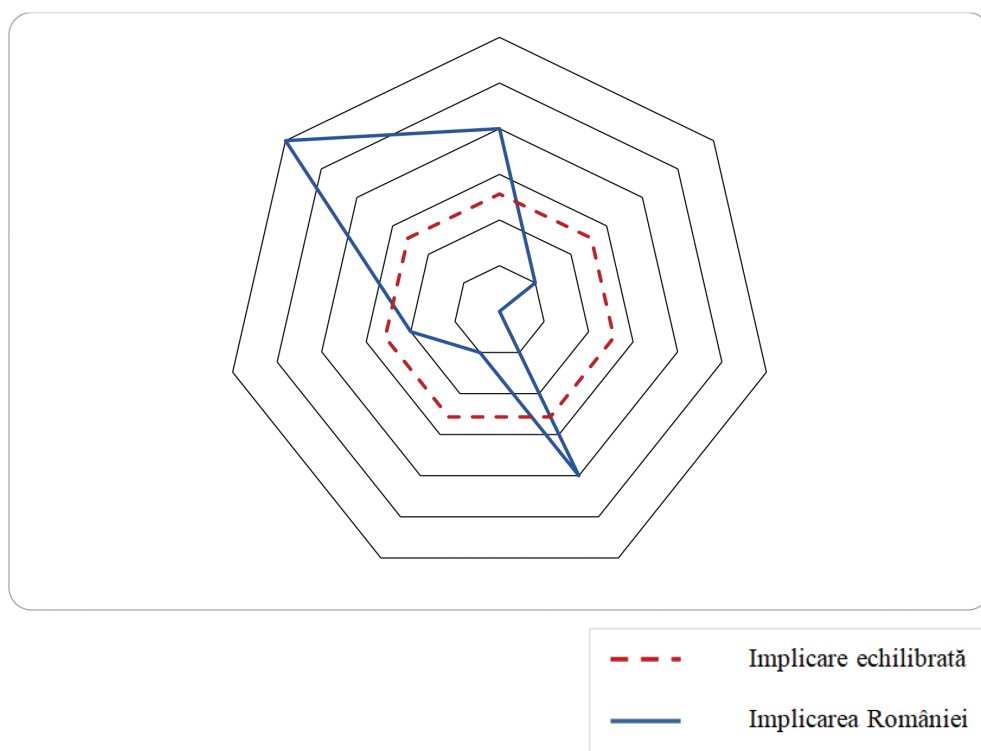

Figura 1 Clasificarea pe domenii de cooperare a proiectelor PESCO în care România este implicată

Sursa: Analiza realizată de autor, pe baza datelor disponibile pe site-ul oficial al PESCO ([Permanent Structured Cooperation 2025b](#); [Newsweek 2023](#))

Astfel, din totalul celor 18 proiecte, România este implicată în 6 proiecte aparținând domeniului „Facilitatori Strategici și Multiplicatori ai Forței”. Prezența în aceste inițiative (cu scop de sprijinire și amplificare a capabilităților militare deja existente) reflectă rolul important deținut de România, ca stat aflat la frontiera estică a Uniunii Europene (și a Alianței Nord-Atlantice); statul român dovedește în acest mod că își asumă activ atât oportunitățile, cât și provocările care decurg din poziția sa geostrategică.

O altă prioritate a României o reprezintă domeniul „Instruire, Facilități”, în care aceasta este prezentă în 4 proiecte. Astfel, statul român contribuie la diferite inițiative de instruire în comun a forțelor armate aparținând statelor participante, sporind gradul lor de interoperabilitate; totodată, România participă la dezvoltarea de facilități militare, care permit o instruire la standarde ridicate.

De o atenție similară beneficiază și domeniul „Maritim”, în care România contribuie tot la 4 proiecte; este reflectată așadar poziția geostrategică a țării la Marea Neagră, importantă pentru securitatea regională și europeană.

De asemenea, este de apreciat și de încurajat implicarea României în cele 2 proiecte care vizează domeniul „Spațiu” (un domeniu emergent pentru statul român).

Însă performanța României este dezechilibrată de participarea redusă la celelalte 3 domenii, înregistrând o singură prezență în domeniile „Spațiul cibernetic”, respectiv „Aerian”, și nicio prezență în domeniul „Terestru”.

Apoi, după cum se poate remarca în Tabelul nr. 2, România coordonează doar 2 din cele 18 proiecte PESCO în care este implicată. Este o performanță relativă, dacă luăm în considerare faptul că un grup de 7 state membre ale UE nu coordonează niciun proiect; pe de altă parte, Franța coordonează 17 proiecte, iar Germania și Italia coordonează, fiecare, câte 14 proiecte ([Permanent Structured Cooperation 2025b](#)).

TABEL NR. 2

Coordonarea de către România și de către celelalte state membre ale UE a proiectelor PESCO

Indicator	Valoare	Observații
Numărul minim de proiecte PESCO coordonate de anumite state membre ale UE	0	Croația, Danemarca, Irlanda, Letonia, Luxemburg, Slovacia, Slovenia
Numărul maxim de proiecte PESCO coordonate de un anumit stat membru al UE	17	Franța
Numărul de proiecte PESCO coordonate de România	2	Poziția 7 (alături de Finlanda) din 26 de state membre ale UE participante la PESCO
Media coordonărilor statelor membre ale UE a proiectelor PESCO	2,96	Valoarea obținută de România este cu 32,43% mai mică decât media
Mediana coordonărilor statelor membre ale UE a proiectelor PESCO	1	Valoarea obținută de România este cu 100% mai mare decât mediana

Sursa: Analiza realizată de autor, pe baza datelor disponibile pe site-ul oficial al PESCO ([Permanent Structured Cooperation 2025b](#))

Potrivit Tabelului nr. 2, în medie, statele membre ale UE coordonează aproximativ 2,96 proiecte PESCO, valoarea de 2, obținută de România, fiind cu 32,43% mai mică decât media; din nou însă, diferențele semnificative dintre țări fac mai utilă evidențierea medianei acestor coordonări, a cărei valoare este de 1. Astfel, valoarea obținută de România este cu 100% mai mare față de valoarea mediană.

Spre exemplu, primul proiect coordonat de România se numește „Poligon de Instruire în Domeniul Apărării CBRN”, din domeniul „Instruire, Facilități”. Proiectul vizează creșterea gradului de interoperabilitate între țările participante cu privire la apărarea chimică, biologică, radiologică și nucleară (CBRN), prin instruirea individuală și colectivă ([Permanent Structured Cooperation 2025c](#)).

Iar cel de-al doilea proiect coordonat de România se numește „Rețeaua Uniunii Europene de Centre pentru Scufundare”, aparținând aceluiași domeniu „Instruire, Facilități”. Proiectul vizează facilitarea instruirii și certificării scufandrilor din statele participante, pentru a crește astfel interoperabilitatea, dislocabilitatea și flexibilitatea acestor tipuri de structuri ([Permanent Structured Cooperation 2025d](#)).

Concluzii

Cooperarea Structurată Permanentă rămâne unul dintre pilonii Politicii de Securitate și Apărare Comune a Uniunii Europene. Prin intermediul PESCO, statele

participante conlucrează la dezvoltarea de capacități militare europene. Portofoliul de proiecte PESCO al statului român este unul diversificat, acoperind practic 6 din cele 7 domenii de cooperare specifice. Acest lucru indică o abordare cuprinzătoare a apărării și un interes al României, de a contribui la dezvoltarea de capacități militare pe paliere multiple. În plus, prin implicarea activă în proiectele PESCO, România contribuie la creșterea interoperabilității dintre forțele armate din statele participante, sporind, totodată, atât autonomia strategică a Uniunii Europene, cât și capacitatea sa de descurajare și apărare.

Apoi, se remarcă și gradul înalt de specializare, existent în cazul celor 2 proiecte coordonate de România. Prin implicarea în asemenea proiecte de nișă, România se dovedește în măsură să aducă valoare adăugată în acele domenii în care deține o expertiză dovedită. O astfel de abordare permite României să își maximizeze contribuția și impactul pozitiv în cadrul cooperării europene în domeniul apărării. Iar pentru a-și susține profilul vizibil și relevant în domeniul Politicii de Securitate și Apărare Comune, România trebuie să mențină o abordare activă și colaborativă în formatul instituțional stabilit prin Cooperarea Structurată Permanentă. Dar acest lucru presupune nu doar participarea la proiectele deja existente de dezvoltare a capacităților militare, ci și coordonarea de către România a unui număr mai mare de astfel de proiecte.

În final, luând în considerare toate datele și argumentele prezentate, se poate concluziona că ipoteza științifică a acestei lucrări a fost validată, iar răspunsul la întrebarea de cercetare, formulată inițial, a fost oferit.

În perspectivă, următoarele direcții de cercetare științifică s-ar putea dovedi utile pentru demersurile viitoare de aprofundare a cunoașterii în această tematică: identificare de noi proiecte PESCO în care statul român ar putea să se implice (în calitate de participant sau, cu precădere, în calitate de coordonator); analiza corelației dintre o distribuție mai echilibrată pe domenii de cooperare a proiectelor PESCO în care România s-ar putea implica la nivelul Uniunii Europene, pe de-o parte, și interesele naționale și prioritățile strategice ale statului român, pe de altă parte.

Referințe

- Anghel, Ion.** 2019. "Cooperation Actions in PESCO Framework". *Proceedings. International Scientific Conference Strategies XXI. The Complex and Dynamic Nature of the Security Environment*, vol. 2: 139-146. Bucharest, Romania. https://cssas.unap.ro/en/pdf_books/conference_2019_vol2.pdf.
- Biscop, Sven.** 2020. "European Defence and PESCO: Don't Waste the Chance". https://www.iai.it/sites/default/files/euidea_pp_1.pdf.
- European Defence Agency.** 2025. "EU Defence Initiatives". <https://eda.europa.eu/what-we-do/EU-defence-initiatives>.
- Gawron-Tabor, Karolina și Rafal Willa.** 2023. "Involvement of EU Member States in PESCO Projects: A Comparative Analysis". *Athenaeum. Polish Political Science Studies*, vol. 79 (3): 21-46. 2023. <https://bibliotekanauki.pl/articles/22425266>.

- Giuglietti, Lorenzo.** 2021. "The EU's Permanent Structured Cooperation, NATO, and the US: beyond a zero-sum game". https://www.coleurope.eu/sites/default/files/research-paper/giuglietti_cepob_5.pdf.
- Hancock, Dawson, Bob Algozzine și Jae Hoon Lim.** 2021. *Doing Case Study Research*. 4th Edition. Teachers College Press.
- Ilinca, Dragoș.** 2022. "The Role of Permanent Structured Cooperation in the Development of Defence Capabilities". *Strategic Impact*, nr. 2: 7-20. 2022. https://revista.unap.ro/index.php/Impact_en/article/view/1590/1540.
- Martill, Benjamin și Carmen Gebhard.** 2023. "Combined differentiation in European defense: tailoring Permanent Structured Cooperation (PESCO) to strategic and political complexity". *Contemporary Security Policy*, vol. 44, nr. 1: 97-124. <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/13523260.2022.2155360?needAccess=true>.
- Michaels, Eva și Monika Sus.** 2024. "(Not) Coming of age? Unpacking the European Union's quest for strategic autonomy in security and defence". *European Security*, vol. 33, nr. 3: 383-405. 2024. <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/09662839.2024.2376603?needAccess=true>.
- Permanent Structured Cooperation.** 2025a. "PESCO Participating Member States". <https://www.pesco.europa.eu/about/>.
- _____. 2025b. "Projects". <https://www.pesco.europa.eu/>.
- _____. 2025c. "CBRN Defence Training Range (CBRNDTR)". <https://www.pesco.europa.eu/project/cbrn-defence-training-range-cbrndtr/>.
- _____. 2025d. "European Union Network of Diving Centres (EUNDC)". <https://www.pesco.europa.eu/project/european-union-network-of-diving-centres-eundc/>.
- Uniunea Europeană.** 2025. "EUR-Lex". <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.